

ความร่วมมืออาเซียน ด้านการจัดการ “ขยะทะเล”

ที่มาและความสำคัญ

2520 - อาเซียนเริ่มมีความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม โดยจัดตั้งคณะผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียน (ASEAN Experts Group on the Environment: AEGE)

2532 - AEGE เปลี่ยนสถานะเป็นการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม (ASEAN Senior Offices on the Environment: ASOEN)

2560 - ไทยโดย ทส. เป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ASEAN Conference on Reducing Marine Debris in ASEAN Region 2017 เมื่อวันที่ 22-23 พฤศจิกายน 2560 ที่จังหวัดภูเก็ต โดยเป็นการประชุมขยะทางทะเลครั้งแรกในกรอบความร่วมมืออาเซียน

2561

หน่วยงาน American Association for the Advancement of Science ระบุว่าในปี 2561

ประเทศสมาชิกอาเซียน 5 ประเทศ ติดอันดับประเทศที่มีขยะพลาสติกในทะเลมากที่สุดในโลก ได้แก่ อินโดนีเซีย อันดับ 2, ฟิลิปปินส์ อันดับ 3, เวียดนาม อันดับ 4, ไทย อันดับ 6 และมาเลเซีย อันดับ 8

ไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ ASEAN-China Workshop on Marine Environmental Protection in the South China Sea ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศร่วมกับ ทส. จัดขึ้นเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2561 ที่จังหวัดภูเก็ต

การดำเนินการของไทยต่อประเด็นขยะทะเลในช่วงดำรงตำแหน่งประธานอาเซียน

ไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนสมัยพิเศษด้านขยะทะเล (Special ASEAN Ministerial Meeting on Marine Debris: SAMM-MD) เมื่อวันที่ 5 มีนาคม 2562 โดยมีรัฐมนตรีอาเซียนและผู้แทนจากจีน สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นอร์เวย์ เนเธอร์แลนด์ สวีเดน สหรัฐฯ และองค์การระหว่างประเทศต่าง ๆ เข้าร่วม

ที่ประชุมแสดงความกังวลต่อปัญหาขยะทะเลที่เพิ่มสูงขึ้น และแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการแก้ไขปัญหาขยะทะเล ในการนี้ ผู้แทนสหภาพยุโรปแจ้งที่ประชุมว่า คณะกรรมาธิการยุโรปได้เห็นชอบโครงการเกี่ยวกับระบบเศรษฐกิจหมุนเวียน (circular economy) และขยะทะเลในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มูลค่า 9 ล้านยูโร ครอบคลุม 5 ประเทศสมาชิกอาเซียน ได้แก่ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม

2562 - การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 34

ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 22 มิถุนายน 2562 ผู้นำอาเซียนให้การรับรอง **ปฏิญญากรุงเทพฯ ว่าด้วยการต่อต้านขยะทะเลในภูมิภาคอาเซียน** (Bangkok Declaration on Combating Marine Debris in ASEAN Region) และรับทราบเอกสารกรอบการปฏิบัติงานอาเซียนว่าด้วยขยะทะเล (ASEAN Framework of Action on Marine Debris) ซึ่งได้รับการรับรองจากที่ประชุมรัฐมนตรีอาเซียนสมัยพิเศษด้านขยะทะเล

การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 35 ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2562 ผู้นำอาเซียนแสดงความมุ่งมั่นต่อการดำเนินการตามปฏิญญากรุงเทพฯ และกรอบการปฏิบัติงานอาเซียนว่าด้วยขยะทะเล

การดำเนินการของอาเซียน การจัดทำแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคว่าด้วยการต่อต้านขยะทะเลในอาเซียน

อาเซียนเริ่มดำเนินการตามกรอบการปฏิบัติงานอาเซียนว่าด้วยขยะทะเล โดยปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดทำร่างแผนปฏิบัติการระดับภูมิภาคว่าด้วยการต่อต้านขยะทะเลในอาเซียน (Regional Action Plan for Combating Marine Debris in ASEAN) ผ่านการดำเนินโครงการ ASEAN PROBLUE Activities on Marine Debris ร่วมกับธนาคารโลกและกระทรวงสิ่งแวดล้อมญี่ปุ่นภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจาก PROBLUE Multi - Donor Trust Fund โดยมีจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการแล้ว ดังนี้

การประชุม Joint Inception Workshop for Supporting Marine Debris Reduction in ASEAN Member State - Drafting a Regional Action Plan and Designing National Action Plans - on Marine Debris เมื่อวันที่ 29-30 ตุลาคม 2562 ที่กรุงเทพฯ

การประชุม Supporting Marine Debris Reduction in ASEAN State - Drafting a Regional Action Plan on Marine Debris เมื่อวันที่ 21-22 มกราคม 2563 ที่สิงคโปร์ โดยมีประเด็นหลักในการหารือเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน (Private Sector Engagement)

การประชุม Developing the SEN Regional Action Plan on Marine Debris ครั้งที่ 3 “Framework II: Research, Innovation and Capacity Building and Framework III: Public Awareness, Education and Outreach” ผ่านระบบการประชุมทางไกล เมื่อวันที่ 26 มีนาคม 2563 โดยได้หารือถึงการวิจัยนวัตกรรมและการพัฒนาศักยภาพ การสร้างจิตสำนึกสาธารณะ การศึกษาและการประชาสัมพันธ์

สถานะล่าสุด

สำนักเลขาธิการอาเซียนได้หารือกับธนาคารโลก เพื่อปรับปรุงร่างแผนปฏิบัติการฯ และเวียนร่างกรอบปฏิบัติการดังกล่าวให้ประเทศสมาชิกอาเซียนให้ความเห็นชอบ เพื่อที่จะเสนอให้ที่ประชุม ASEAN Working Group on Coastal and Marine Environment: AWG-CME ซึ่งจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 10-11 พฤศจิกายน 2563 รับรองต่อไป

บทบาทของไทยในความร่วมมือด้านการจัดการขยะทะเล

ไทยได้จัดทำเอกสาร Best Practices and Non-Binding Guidelines for Cooperative Activities on Marine Environmental Protection in the South China Sea เพื่อรวบรวมแนวทางการร่วมมือด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเล ซึ่งไทยริเริ่มและมีบทบาทนำ โดยได้จัดการประชุมระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเลจำนวน 3 ครั้ง ประกอบด้วย

- (1) การประชุม ASEAN Conference on Reducing Marine Debris in the Southeast Asia Region เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2560 ที่ภูเก็ต
- (2) การประชุม ASEAN-China Workshop on Marine Environmental Protection in the South China Sea เมื่อเดือนกรกฎาคม 2561 ที่ภูเก็ต
- (3) การประชุม Special ASEAN Ministerial Meeting on Marine Debris SAMM-MD) เมื่อเดือนมีนาคม 2562 ที่กรุงเทพฯ

ล่าสุดที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน-จีน ผ่านระบบการประชุมทางไกล เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2563 รับทราบเอกสารดังกล่าว ซึ่งถือเป็น **ความสำเร็จของไทยในการผลักดันความร่วมมือด้านการปกป้องสิ่งแวดล้อมทางทะเล** ที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย โดยจะนำเอกสารดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมหรือโครงการความร่วมมือที่เป็นรูปธรรมต่อไป